
KLIMATNÖDLÄGE PÅ KOMMUNNIVÅ, ETT FÖRSTA STEG

Anledningar till att en kraftfull utlysning av klimatnödläge behövs – *på politisk lokalnivå* – och vad den kan uppnå

Philip Sutton, strateg, RSTI
3 February 2017, Version 22a
Svensk översättning av Extinction Rebellion, mars 2019
Ladda ner originaltexten från:
[http://www.green-innovations.asn.au/RSTI/Local=
first-implementation_local-govt.pdf](http://www.green-innovations.asn.au/RSTI/Local=first-implementation_local-govt.pdf)

Innehåll

1.	<i>Inledning</i>	3
2.	<i>Grundläggande idéer</i>	3
3.	<i>Varför behövs ett nödläge?</i>	4
4.	<i>Varför behövs en deklARATION?</i>	5
5.	<i>Räcker det med en retorisk deklARATION?</i>	5
6.	<i>Vad bör en deklARATION innehålla?</i>	6
7.	<i>Varför ska deklARATIONEN vara tidsbegränsad?</i>	6
8.	<i>Varför ska man börja på kommunnivå?</i>	6
9.	<i>Varför behöver kommunala deklARATIONER vara kraftfulla från början?</i>	7
10.	<i>Att lyfta blicken</i>	8
11.	<i>Helhet-i-delarna styrning</i>	8
12.	<i>Att agera utifrån ett fullständigt klimatpaket</i>	9
13.	<i>Kommunikation kring åtgärds paketet för klimatnödläget</i>	9
14.	<i>Förändringsprocess för nödlägen</i>	10
15.	<i>Procedur för en kommunal deklARATION av klimatnödläge</i>	11
16.	<i>Faser för ett kommunalt åtgärdsprogram</i>	11
17.	<i>Att använda tillräckligt kraftfulla mål som grund för handling</i>	12
18.	<i>Beståndsdelar av en policy för klimatnödläge</i>	13
19.	<i>Beståndsdelar av ett program för klimatnödläge</i>	13
20.	<i>Att säkerställa ett tillförlitligt mandat</i>	14
	<i>Appendix 1: Anledningar till att utlysningar av klimatnödläge på statlig/regional nivå gör kommunala nödlägen effektivare</i>	15
	<i>Appendix 2: Utökad checklista för åtgärder i ett kommunalt program för klimatnödlägen</i>	16

1. Inledning

Detta dokument är ett arbetsutkast som undersöker en möjlig meta-strategi för klimatkampanjer med målet att försätta samhället i nödläge, med fokus på utlysande av klimatnödläge på kommunal nivå¹.

Dokumentet har skrivits för två typer av läsare:

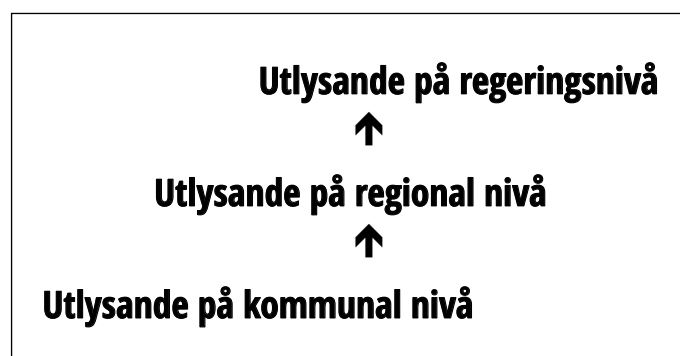
- **Klimataktivist**.
- Kommunala **politiker och tjänstemän** som arbetar **aktivt** med deklarerationer av klimatnödläge.

2. Grundläggande idéer

Två centrala syften med att utlysa klimatnödläge på kommunal nivå är att:

- Skapa en **startpunkt**² för kampanjen, från vilket man kan arbeta för utlysande av klimatnödlägen på nationell och internationell nivå (och därmed skapa förutsättningar för att genomdriva de åtgärder som krävs för att lösa problemet tillräckligt snabbt).
- Bygga ett brett samhälleligt engagemang för **tillräckligt kraftfulla klimatmål** och de åtgärder som krävs för att genomföra dem.

Kampanjen för att få kommuner att formellt utlysa klimatnödläge bygger på det **strategiska antagandet**³ att det snabbaste sättet att få till stånd nationella och internationella klimatnödlägen är att **förankra idéerna i det lokala politiska styret och sedan lyfta åtagandet, först till en regional och sedan en nationell politisk nivå**.

¹ Originaldokumentet använder termen "local councils". Vi har valt att översätta det med "kommuner" eftersom det är den primära målgruppen för dokumentet. Motsvarande anpassningar till svenska politiska förhållanden har gjorts genomgående.

² Originaldokumentet använder den militära termen "beachhead", ett brohuvud som tjänar som utgångspunkt för en bredare kampanj. Vi har valt det mer neutrala och självförklarande "startpunkt".

³ Det skulle potentiellt kunna finnas många olika meta-strategier för ett helt land att införa klimatnödläge. Det här dokumentet utvecklar en sådan meta-strategi. Eftersom vi inte kan vara helt säkra på vilken strategi som kommer att fungera bäst kan det vara en idé att använda mer än en.

De **första kommuner** som kommer att ha möjlighet att följa den här strategin är de där lokalsamhället och den politiska majoriteten redan är mycket engagerade i genomgripande åtgärder för klimatet.

På den lokala politiska nivån behövs **en handlingsplan i sju punkter** som verkar i tre riktningar – **uppåt, utåt och nedåt**:

Uppåt:

- Lyfta de åtaganden som utlysandet av klimatnödläge innebär till de regionala och nationella styrena, och uppmuntra pågående förbättringar av politik och åtgärder.
- Ta ett tillfälligt, kompensatoriskt ansvar för kritiska delar av den övergripande klimatnödlägesplanen tills de regionala/nationella styrena tar sitt klimatansvar.
- Bidra till åtgärder på regional/nationell/global nivå.

Utåt:

- Arbeta utåtriktat för att bygga stöd för utlysande av klimatnödläge i andra kommuner.
- Uppmuntra nätverk som sträcker sig utanför kommunen att engagera sig för klimatnödläget (till exempel sociala/kulturella, professionella, aktivist- eller företagsnätverk).

Nedåt:

- Bygga och upprätthålla ett starkt demokratiskt mandat för utlysningen av klimatnödläge, och bygga en krishanteringskultur för klimatnödläget.
- Agera lokalt för att genomföra de lösningar som utlovas i deklARATIONEN om klimatnödläge (materiella och beteendemässiga).

Eftersom det är bråttom att få till ett nationellt klimatnödläge är det viktigt att de uppåt- och utåtriktade delarna av programmet prioriteras mycket högt **tidigt i processen**. För att säkra dessa åtgärder är det också viktigt att bygga och underhålla det demokratiska stödet. När regionala och nationella politiska styren väl har utlyst sina egna klimatnödlägen blir den högst prioriterade uppgiften för kommunerna i stället att leverera fullständiga, **lokala lösningar** för klimatfrågan i högsta möjliga hastighet.

Framgången för meta-strategin som utforskas i detta dokument är beroende av att **ett starkt demokratiskt mandat** byggs och förstärks med **ett starkt stöd från de eliter som inte är beroende av fossilindustrin**.

3. Varför behövs ett nödläge?

Fördelen med att använda sig av ett nödläge för att genomföra klimatåtgärder är att det går utöver ordinarie åtgärder och reformer. Kännetecknen på ett nödläge är:

- Ett mycket starkt **fokus** på frågan som utlöser nödläget.
- En hög **prioritet** för insatser och budgetposter knutna till frågan som utlöst nödläget.
- **Särskilda insatser** (om de behövs).
- Lösningar levereras som **ett paket** snarare än små, gradvisa förändringar.
- Utförande av **tillräckligt drastiska** lösningar för att nödläget ska kunna avslutas.
- **Tillfälliga skydds- och anpassningsåtgärder** sätts in medan förebyggande och återuppbyggande åtgärder tillämpas, och tills dessa uppnått full effekt.

(Se även checklisten för åtgärder vid klimatnödläge i Appendix 2)

4. Varför behövs en deklARATION?

Syftet med kampanjen för en deklARATION av klimatnödläge är att försätta samhället i en nödlägesituation. Denna ska vara tillräckligt länge för att det ekonomiska systemet ska hinna omstruktureras på så sätt att vi kan ge människor och (resten av) naturen maximalt skydd från verkningarna av klimatförändringarna.

Det finns naturligtvis många vägar för att uppnå det målet, så vad är poängen med just en **deklARATION** av klimatnödläge?

Även om människor tycks ha en väl utvecklad förmåga att handla i nödlägen så behövs en drastisk symbolhandling från samhället för att utlösa förändringen från normaltillstånd till nödläge, både psykologiskt och administrativt.

5. Räcker det med en retorisk deklARATION?

En renodlat retorisk deklARATION kommer troligen inte fungera. De materiella konsekvenserna av att utlysa ett klimatnödläge är omfattande, och ett genomförande blir både svårt och krävande. Därmed kommer det att finnas en stark frestelse för kommuner att urvattna det konkreta genomförandet.

Av den anledningen måste deklARATIONEN vara formell (skriftlig), offentlig och detaljerad, så att de påföljande praktiska åtgärderna är entydiga, och åtagandet är klart och tydligt.

Dessa krav innebär att mycket förberedelse krävs innan man formellt kan utlysa ett klimatnödläge.

(Se i synnerhet Sektion 15 (Procedur) och Sektion 20 (Mandat))

6. Vad bör en deklARATION innehålla?

I en deklARATION av klimatnödläge måste följande punkter vara tydliga:

- Vilka resultat som förväntas av de utlovade åtgärderna.
- Samtliga särskilda insatser som träder i kraft i och med utlysningen av klimatnödläge.
- Samtliga begränsningar som deklARATIONEN lägger på nödlägesituationen, till exempel tidsbegränsningar och vad som styr och ändrar eventuella förändringar av dessa.

7. Varför ska deklARATIONEN vara tidsbegränsad?

Det är, världen över, praxis att tidsbegränsa formella nödlägen. Anledningen är just att det rör sig om en situation som går utöver det vanliga.

Nödlägen är extraordinära samhälleliga insatser för att hantera allvarliga, krävande problem, med syftet att man sedan ska kunna återgå till ett önskat normaltillstånd. Människor är mer benägna att acceptera de nödvändiga förändringarna i prioriteringar, fördelning av tid och resurser samt styrkan i nödatgärder ifall dessa är tidsbegränsade.

Vanligen kan den tidsperiod då ett nödläge råder vid behov förlängas, ifall processen är formell och transparent.

8. Varför ska man börja på kommunnivå?

Genomförandet av åtgärder som följer på en kommuns utlysande av klimatnödläge kan inte nå full effekt förrän regionala och nationella klimatnödlägen också har utlysts (se Appendix 1). Så varför ska man inleda det **praktiska tillämpandet** av processen med utlysande av klimatnödläge på kommunnivå?

Ett stort, komplext krav som levereras som ett helhetspaket är svårt att göra politiskt begripligt för de flesta människor, eftersom de aldrig har upplevt något annat än gradvisa förändringar. Dessutom relaterar de flesta inte särskilt väl till abstrakta idéer. För att något ska kännas som att det är "på riktigt" måste det synas (eller gå att föreställa sig) på en praktisk, jordnära nivå. Det finns alltså en paradox. Idealt måste deklARATIONEN redan ha antagits för att det stora flertalet ska känna sig trygga med att stödja den⁴.

Därför kommer det att fungera bättre om man inleder kampanjen för att tillämpa klimatnödläge på ett område där människor har en stark övertygelse om att klimatförändringarna spelar roll, har en hög benägenhet att tänka på helhetsbilden och har en stark känsla av delaktighet, och där fossilbränsleindustrin har så lite makt som möjligt. Områden där dessa kriterier uppfylls, det vill säga där det finns goda chanser för tidiga framgångar, kommer att vara tämligen begränsade. Därmed är det också troligt att man hittar dem inom ramen för lokalpolitiken, det vill säga på kommunal nivå snarare än i regionen eller staten.

Ett annat skäl till att inleda processen med klimatnödlägen på kommunnivå är att det i termer av maktpolitik är lättare för politiker på regeringsnivå att driva frågan om de har en stark uppbackning i en maktbas i lokalsamhället och bland de eliter som inte är beroende av fossilindustrin. Men att bygga en stark maktbas är åtminstone delvis beroende av att kunna visa på tidiga, konkreta framgångar, och dessa kommer enbart att komma på lokalnivå, i kommunerna.

(Det finns dock starka **pedagogiska** skäl till att redan tidigt i kampanjen kräva att regionala och nationella klimatnödlägen utlyses, men vi bör inte förvänta oss att staten eller

⁴ Geoffrey Moore tar upp den här utmaningen ur ett företagsperspektiv i boken *Crossing the Chasm*.

ens regionstyrena kommer att vara de första som börjar *tillämpa* metoden.)

När några tidiga framgångar har uppnåtts kommer de människor som är mer benägna att följa än att leda lättare kunna övertygas om att ett beredskapsläge är genomförbart. Som aktivister kan vi också allt eftersom förbättra vår förmåga att engagera människor, i synnerhet de som inte fångas av engagemanget i kampanjens inledningsfas.

En annan process som hjälps av att börja på kommunnivå är det lyft som tidiga framgångar ger till känslan av framåtrörelse i en kampanj, känslan att ansträngningar faktiskt kan ge snabba resultat, och att de positiva resultaten kommer att fortsätta hopa sig tills kampanjens mål har uppnåtts.

9. Varför behöver kommunala deklARATIONER vara kraftfulla från början?

Varför är det viktigt för deklARATIONER av klimatnödläge på kommunal nivå att vara kraftfulla och konkreta redan från början, om det nu är så att genomförandet inte kan nå full effekt förrän staten och regionen också har utlyst formella klimatnödlägen med därtill hörande åtgärdsprogram? Kan kommunerna inte börja med en retorisk deklARATION, eller ett åtgärdsprogram som inte är så drastiskt?

Tidiga, lokala framgångar som är konkreta och påtagliga visar att vår metod, så småningom, också kommer att ge framgångar på en nationell nivå. Detta är grundläggande för att kunna visa på syftet med kravet på ett åtgärdsprogram för klimatnödläge. En kraftfull krisretorik kring ett klimatnödläge kommer också att framstå som tom om de föreslagna åtgärder som hör ihop med den inte är proportionella mot problemet. Att nöja sig med att ”byta glödlampor” räcker inte när vi står inför en nödsituation.

En solid, genomarbetad deklARATION av klimatnödläge behöver täcka alla aspekter av vad en kommun behöver göra i en nödsituation:

- **Lokalt**, inom kommunens verksamheter och i lokalsamhället, i relation till att inte enbart eliminera utsläpp av växthusgaser utan även i relation till möjligheten att binda koldioxid som redan hamnat i atmosfären, direkt nedkyllning av klimatet och anpassning till en ny klimatsituation.
- **Bortom kommungränserna**, för att bygga stöd för deklARATIONER av klimatnödläge i andra kommuner och på andra nivåer av politiskt styre.
- **Mellanrummen**, de delar av ett fullständigt åtgärdsprogram för klimatnödläget som inte täcks innan alla nivåer av politiskt styre har tagit sitt ansvar behöver fyllas med tillfälliga, kompensatoriska åtgärder på kommunnivå.

De två sistnämnda punkterna är nödvändiga för att få ut maximal effekt av de åtgärder som kommuner vidtar.

10. Att lyfta blicken

Kommunledningar har främst ansvar för kommunen, men de kan också spela en roll i regionala, nationella och internationella styren. I fallet med kampanjen för att utlysa klimatnödlägen är det nödvändigt för kommunledningar att lyfta blicken och ta en kraftfull roll i att så fort som möjligt bygga nationella och internationella åtaganden. Några metoder för att begränsa risken för att alltför när-synt hålla kampanjen på lokalnivå är:

- Så fort som möjligt arbeta för att få mer än en kommun att engagera sig i att utlysa klimatnödlägen.
- Arbeta aktivt för att kommuner ska förespråka idén om klimatnödlägen på regional och nationell nivå.
- Så fort som möjligt försöka få stöd för deklARATIONEN av klimatnödläge från någon av de mindre regionerna.
- Få kommuner att aktivt ta nyckelroller som senare kan tas över av regionala/statliga företrädare, men som behöver finnas tidigt för att kunna bestämma deklARATIONENS mål och handlingsutrymme. (Se Appendix 2 när innehåll ska läggas till)

11. Helhet-i-delarna styrning

Hierarkiskt specialiserade samhällen och organisationer som styrs uppifrån och ner är sårbara, eftersom hela systemet riskerar att sluta fungera om hierarkins toppskikt inte fungerar och de lägre skikten saknar den överblick som är nödvändig för att se vad som gått fel, vad som behöver göras för att korrigera problemen och hur makten kan omfördelas.

Ett sätt att skydda samhället eller organisationen som helhet är därför att uppmuntra människor och grupper på alla nivåer att skaffa sig en grundläggande förståelse för hur alla delar av samhället eller organisationen fungerar. Utöver detta bör man sträva efter en känsla av ansvar och delaktighet, så att varje enskild del agerar för att hjälpa till att korrigera problem i andra delar av samhället eller organisationen.

Ett exempel på den här principen i praktiken är när regeringen för den australiensiska delstaten Victoria i april 2007 (tillsammans med andra delstats- och territorieregeringar) tillsatte den första klimatundersökningen (the Garnaut Review) i Australien. I och med valet i november samma år, då en nationell regering som avsåg att arbeta proaktivt med klimatfrågan segrade, togs undersökningen upp på en nationell nivå.

12. Att agera utifrån ett fullständigt klimatpaket

En av styrkorna med en kampanj för att utlysa klimatnödläge är att allt som görs för att återställa ett säkert klimat och förse samhället med maximalt skydd, görs skyndsamt och som ett sammanhållet åtgärdspaket. Antalet skyddsåtgärder som behöver genomföras samtidigt eller under en kort tidsperiod kan tyckas överväldigande, så att klumpa ihop allt i ett paket och förespråka detta åtgärdspaket som helhet kan vara en psykologiskt bättre strategi.

När det är dags att genomföra hela åtgärdspaketet måste emellertid de politiker som utlyst klimatnödläget med tillhörande åtgärdsprogram hantera det i hela dess omfattning. Om aktionsgrupper vill försäkra sig om att genomförandet inte urvattnas från det ursprungliga avsikterna så måste åtminstone några aktivister ur dessa grupper kunna engagera sig i att överblicka paketet som helhet.

(Åtgärdspaketet kommer att levereras under fas C av den förändringsprocess som skisseras under punkt 14. Se även check-listan för åtgärder i Appendix 2, som täcker hela paketet.)

13. Kommunikation kring åtgärds paketet för klimatnödläget

Syftet med att hantera klimatkrisen som ett nödläge är att förflytta samhället från ett normalläge till ett tillstånd där vi kan uppnå extraordinära resultat, vilket behövs för att hantera det extraordinära hot som klimatförändringarna innebär. Mål och åtgärder behöver klara två praktiska kriterier:

- Valda åtgärds mål måste vara tillräckligt starka för att resultera i önskat skydd.
- Åtgärdsprogrammet måste i sin helhet leverera konkreta, verkliga mål.

I kommunikation kring åtgärdsprogrammet är det viktigt att inte normalisera det, så att det börjar kännas som vilken gammal vanlig reform som helst. Kommunikation kring mål och åtgärder behöver bibehålla dessas full kraft (skala, brådska och syfte). Kommunikationen måste också hjälpa människor att känna att de kan anta utmaningen. Terminologin behöver spegla det avsedda programmet. Till exempel bör vi inte prata om strategier för att "minska utsläppen av koldioxid" om målet är att helt stoppa utsläppen av koldioxid, då passar uttryck som "utsläppsstopp" eller "inget kol" bättre.

14. Förändringsprocess för nödlägen

Oförutsägbar varaktighet			Kort, planerbar tid (6–10 år)			
A. Uppstartsfas			B. Politiskt styre utlyser klimatnödläge	C. Intensiv tillämpningsfas (nödläge)		D. Det nya normaltillståndet
Övergångsförespråkare gör sig redo	Brett byggande av kampanjer på elit- och samfundsnivå	Kraftfulla och framgångsrika resultat av kampanjen påverkar politiker och företag	Politiska styren förbereder offentligt för den intensiva tillämpningsfasen	Alla förbereder sig för fysiskt återuppbyggande	Det fysiska återuppbyggandet skalas upp från lokal till internationell nivå	Nödläget avslutas

15. Procedur för en kommunal deklARATION av klimatnödläge

Ett starkt engagemang på den kommunala nivån byggs troligen bäst genom följande steg:

- **Utspel som sonderar terrängen** för att se om det finns ett majoritetsstöd i kommunfullmäktige för en motion som erkänner att klimatkrisen utgör ett nödläge.
- Antagande av en formell **policy**, som leder till eller kräver att förberedelser för en formell strategi eller handlingsplan sätts igång.
- Antagandet av en formell **strategi** eller **plan**, som tydligt formulerar ett åtgärdsprogram, knutet till den övergripande planen för kommunen, som kommunfullmäktige åtar sig att genomföra.
- En **formell utlysning av klimatnödläge**, med ett formellt deklara-tionsdokument, som markerar ett tydligt inträde i nödläge och presenterar det tillhörande åtgärdsprogrammet.

Det är fullt möjligt att slå ihop alla dessa delar i ett enda fullmäktigebeslut, med tillhörande dokumentation och nödlägesutlysning, men det skulle innebära att sätta allt på ett kort. Att hämta sig från ett misslyckande att driva igenom ett klimatnödläge, eller åtminstone skapa tillräckligt engagemang, vid ett sådant enskilt tillfälle skulle vara mycket svårare än om man sprider ut processen. Det förutsätter också, på ett föga rimligt sätt, att all nödvändig utbildning av aktivister, lokalsamhälle, politiker och tjänstemän sker innan detta vinna-eller-försvinna beslut.

16. Faser för ett kommunalt åtgärdsprogram

Räckvidden för och hastigheten med vilken åtgärder i ett kommunalt åtgärdsprogram för klimatnödläge kan genomföras kommer troligen att växa allt eftersom följande milstolpar passeras:

- En **första** kommun utlyser klimatnödläge.
- **Andra kommuner** i andra delar av landet, eller motsvarande administrativa enheter i andra länder, utlyser klimatnödlägen, vilket ger kampanjen fler **startpunkter** att ta avstamp från.
- Flera kommuner som har utlyst klimatnödlägen **arbetar tillsammans** med gemensamma projekt, resultat och kostnader när detta ökar effektiviteten.
- Ett **stort antal** kommuner som utlyst nödläge täcker tillsammans **de breda demografiska grupperna** (höger/vänster, stad/land, huvudsakliga kulturella grupper etc).
- **Regionerna** har utlyst klimatnödlägen.
- **Staten** har utlyst klimatnödläge.
- Ett **stort antal stater** har utlyst klimatnödläge.
- I princip **hela världen** har skrivit under en deklara-tion av klimatnödläge, antingen som individuella stater eller som ett uppdaterat internationellt avtal.

Det kan vara lämpligt att ha aktionsfaser i klimatnödlägesplanen som träder i kraft vid några av dessa milstolpar. Dessa faser kan inkluderas redan i strategin eller åtgärdsplanen för klimatnödlägesutlysningen.

17. Att använda tillräckligt kraftfulla mål som grund för handling

Vi har nått en punkt där vi, för att nå **temperaturmålet från Parisavtalet** (d.v.s. att ”hålla ökningen av den globala medeltemperaturen **långt under 2° C** över förindustriella nivåer och vidta åtgärder för att **begränsa temperaturökningen till 1,5° C** över förindustriella nivåer”), skulle behöva gå in i den typ av krishantering som ett används vid nödlägen.

Men bör vi använda klimatmålen från Parisavtalet som grund för vårt åtgärdsprogram för klimatnödläge?

Parisavtalet är den bästa kompromiss som kunde förhandlas fram bland världens länder i ett sammanhang där det ännu inte finns något allmän förståelse för att det ens är möjligt att inträda i klimatnödläge. Per definition kan Parisavtalet, framförhandlat som det är genom konsensus bland världens regeringar, inte representera en radikal position. Inte minst därför att det behövde undertecknas av länder som tjänar stora pengar på export av fossila bränslen (t.ex. Saudiarabien och Australien).

En av de stora framgångarna med Parisavtalet var dock att man, till slut, fick ett erkännande för insikten att en höjning av den globala medeltemperaturen med 2 grader varken är säker eller acceptabel.

Men Parisavtalets bästa scenario, en höjning av 1,5° C, kommer **inte** att:

- Förhindra att önationerna i Stilla havet och Indiska oceanen försvinner under havsytan.
- Förhindra att låglänta områden med stora befolkningar översvämmas permanent (områden i t.ex. Bangladesh, Vietnam, Kina och Egypten där mer än 100 miljoner människor beräknas bo).
- Förebygga att korallrev världen över, inklusive Stora barriärrevet, dör.
- Förebygga att de växthusgaser som lagrats i Arktis släpps ut, utsläpp av koldioxid och metan som i värsta fall kan **överstiga samtliga utsläpp från fossila bränslen hittills**.
- Säkra tillgången till mat.
- Skapa en grund för militär säkerhet och positiv fred.

Även om Parisavtalets klimatmål skulle uppnås, så är de alltså inte säkra⁵. Vi bör därmed inte basera vår krishantering på dem. I stället behöver vi sätta upp mål som är tillräckligt kraftfulla för att vi ska kunna återställa ett säkert klimat och förse alla människor och andra arter, inklusive de mest utsatta, med maximalt skydd på en global nivå.

⁵ Climate Reality Check, David Spratt, 2016.
http://media.wix.com/ugd/148cb0_9c80333f46ec4da8a2e8d7ba41886df6.pdf

18. Beståndsdelar av en policy för klimatnödläge

Det är enklare att utveckla en strategi eller en plan för klimatnödläge om policyns ramverk först har förtydligats.

En policy för klimatnödläge som syftar till att uppnå fullständiga skyddsåtgärder bör som minimum innehålla följande beståndsdelar :

- Vad vill vi **skydda**, globalt och lokalt, genom att snabbt återställa ett säkert klimat?
- Med vilken grad av **säkerhet** vill vi erbjuda detta skydd?
- Vilka **globala mål** för klimatet och havets surhetsgrad behöver vi, utifrån detta, anta?
- Vilka förändringar behöver göras av de **ekonomiska systemen** för att driva återuppbyggandet av ett säkert klimat, och önskade pH-värden i haven? (utsläppsnivåer, nivåer av återförande av koldioxid från atmosfären etc.)
- Vilka **steg** behöver tas, globalt och lokalt, för att skydda människor, djurarter och ekosystem under tiden som ett naturligt hållbart klimat återställs?
- Vilka förändringar behöver göras av **den kommunala ekonomin, livsstilen i lokalsamhället** etc. för att göra vår del på ett lokalt plan?
- Vilka typer av **åtgärder och förpliktelser** bör kommunledningen och lokalsamhället engagera sig i för att underlätta för regionen, staten och världen att så snabbt som möjligt inträda i klimatnödläge?
- Vilka **ytterligare åtgärder** behövs från relevanta instanser på regional och statlig nivå för att säkerställa att de kommunala åtgärderna får maximal effekt?
- Vilka **aktionsfaser** bör kommunen planera för och arbeta genom, och vilka mål och syften är lämpliga för respektive fas?

19. Beståndsdelar av ett program för klimatnödläge

Varje organisation och nivå av politiskt styre har områden de kan kontrollera, och områden de kan påverka. Den distinktionen bör återspeglas i de åtgärder som utgör ett program för klimatnödläge, se exempel nedan.

Åtgärdsområde	Kontroll	Påverkan
Förespråka utlysande av klimatnödläge i andra kommuner, relevant region och på statlig och överstatlig nivå.		✓
Utbilda och mobilisera lokalsamhället (för att ha effekt såväl inom som utanför kommunen)		✓
Ta kompensatoriskt ansvar (avseende mål, forskning, utbildning etc.) tills alla nivåer av politiskt styre har engagerats		✓
Agera lokalt, utbildande och konkret, för att genomföra kommunens lokala åtaganden.	✓	✓

Dessa delar av ett program för klimatnödläge kan ingå i en strategi eller plan för kommunalt klimatnödläge.

20. Att säkerställa ett tillförlitligt mandat

Såväl kommunen som grupper av klimataktivister behöver vara noga med att man har tillräckligt stöd från allmänheten för att säkerställa ett tryggt mandat för varje del av klimatnödlägesplanen.

Ju kraftfullare mål och ju kraftfullare nödlägesplan, desto starkare och bredare måste stödet för dem vara.

I slutändan behöver en klimatnödlägesplan ha ett starkt demokratiskt mandat (en supermajoritet) och, rent pragmatiskt, behöver den stöd från de delar av samhällseliten som inte baserar sin makt på fossila bränslen.

Att skapa kommunalt engagemang för att utlysa klimatnödlägen som under allt för lång tid begränsas till en eller få kommuner, eller en begränsad del av landet, är riskfyllt för kampanjen som helhet. För att inte stagnera behöver kampanjen så snart som möjligt spridas över hela landet.

En kommun och en lokal klimatrörelse som vill föregå med gott exempel behöver vara bättre på att skapa demokratiskt engagemang och att mobilisera samhällseliten än vad fossilbränsleindustrin är – både inom kommunen och utanför den.

Appendix 1:

Anledningar till att utlysningar av klimatnödläge på statlig/regional nivå gör kommunala nödlägen effektivare

Även om ett kommunalt klimatnödläge kan utlysas, och nödgärder börja genomföras, så kommer de lokala åtgärderna inte att nå fullständig genomslagskraft förrän klimatnödläge utlysas även på regional och statlig nivå. Några av anledningarna till detta är:

- Fram tills att de regionala och statliga styrena har gjort gemensam sak med det kommunala styret och utlyst klimatnödlägen så kommer lokalsamhället att få dubbla budskap. Därmed blir det svårare att få till den supermajoritet som är nödvändig för att få mandat för de tuffare åtgärder som kommuner kommer att behöva genomföra för att snabbt återställa ett säkert klimat.
- Det mesta av kommunens inkomster kommer från kommunalskatten, men det är staten som bestämmer vad kommunerna får ta ut skatt på. Dessutom får många kommuner inkomster i form av statsbidrag. Därmed är det troligt att ett nationellt klimatnödläge ökar kommunernas möjligheter att finansiera sina lokala nödlägen.
- Nödlägesprogram på regional och statlig nivå kommer troligen att ge upphov till nya tekniska lösningar och metoder som kommuner också kan använda sig av.
- Synergieffekterna mellan åtgärdsprogram kommer att bli fler när alla nivåer av politiskt styre väl har utlyst klimatnödläge – eftersom programmen på alla nivåer har tagits fram med samma syfte.
- Vissa funktioner som, av ren nödvändighet, i ett tidigt skede sköts av kommuner kommer att hanteras mer effektivt av en högre politisk nivå, och kan flyttas till den nivån när klimatnödläge har utlysts även där.

Trots dessa begränsningar finns det mycket en kommunledning kan göra, även om den utlyser klimatnödläge innan regionen eller staten har gjort det.

Appendix 2:

Utökad checklista för åtgärder i ett kommunalt program för klimatnödlägen

Så här tolkar du tabellen nedan: Tabellen har en sektion till vänster, bestående av fem kolumner som specifikt relaterar till ett kommunalt program för klimatnödläge.

De fyra kolumnerna till höger visar med ett varierande

antal bockar **på varje rad** i vilken grad varje nivå av politiskt styre aktivt tillämpar ett program för klimatnödläge.

Fler bockar indikerar en högre grad av engagemang.

Kommunala program för klimatnödläge			Slutliga handlingsnivåer						
Typ av åtgärd	Område	Handlingssätt	Kommunal nivå	Regional nivå	Nationell nivå	Global nivå			
Snabbt, globalt utåtriktat arbete ⁶			✓✓ ⁷	✓✓	✓✓	—			
Principen om maximalt skydd			✓	✓	✓	✓✓			
Frågan om vilka och vad som ska skyddas ⁸	Människor	<table border="1"> <tr> <td>Etiska betänkligheter</td> </tr> <tr> <td>Upplyst självintresse</td> </tr> <tr> <td>Lokalt/globalt</td> </tr> </table>	Etiska betänkligheter	Upplyst självintresse	Lokalt/globalt				
	Etiska betänkligheter								
	Upplyst självintresse								
Lokalt/globalt									
Andra arter		✓	✓	✓	✓✓				
Något mer?									
Hur säkert/sannolikt? ⁹			✓	✓	✓	✓✓			

⁶ Syftet med att snabbt arbeta utåtriktat på ett globalt plan är att sätta igång kampanjer för utlysande av klimatnödläge i så många länder som möjligt, så fort som möjligt.

⁷ Denna ruta i tabellen syftar till ansträngningar som görs av kommunledning (som använder sig av den här utlysingsstrategin) för att nå ut till andra kommuner och motsvarande administrativa enheter i andra länder.

⁸ Besluta vem och vad vi bryr oss om.

⁹ Ledande säkerhetspraxis siktar på nollrisk – det vill säga ett läge där riskerna inte har några allvarliga följdverkningar. Genomsnittliga säkerhetsstandards siktar på en risk på mellan 1 på 1000 och 1 på 10000 för allvarliga följdverkningar. Flygindustrin har nått en nivå av mindre än 1 på 1000000 dödsfall per avgång, medan IPCC har normaliserat en nivå där risken är 1 på 3 för misslyckande att nå de globala klimatmålen!

KLIMATNÖDLÄGE PÅ KOMMUNNIVÅ

Kommunala program för klimatnödläge			Slutliga handlingsnivåer			
Typ av åtgärd	Område	Handlingssätt	Kommunal nivå	Regional nivå	Nationell nivå	Global nivå
Forskning kring problemet, inklusive riskbedömning	Globala systemproblem ¹⁰					
	Människor i riskzonen					
	Arter och ekosystem i riskzonen		✓	✓✓	✓✓✓	✓
	Ekosystemtjänster i riskzonen					
Målsättning	Förebygga fortsatt stört-dykning mot katastrof					
	Backa ut ur nuvarande riskläge		✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓✓
	Återställa ett säkert klimat ¹¹					

¹⁰ Globala system innebär här de fysiska, kemiska och biologiska processer som påverkar varandra globalt, som innefattar själva jorden (jordmån, jordskorpa och mantel), haven, atmosfären, istäckena, magnetosfären och levande organismer. I en klimatkontext är nyckelelement bland annat: nivåer av växthusgaser i atmosfären, havens pH, yttemperaturer, havens värmeinhåll, utsträckning och volym av istäcken samt naturligt förekommande kolsänkor.

¹¹ Ett säkert klimat behöver troligen likna det tillstånd som har rått under de senaste tusentals åren av Holocen. Av praktiska skäl bör generella hänvisningar till ett "säkert klimat" även syfta till säkra pH-nivåer i haven.

KLIMATNÖDLÄGE PÅ KOMMUNNIVÅ

Kommunala program för klimatnödläge			Slutliga handlingsnivåer			
Typ av åtgärd	Område	Handlingsätt	Kommu- nal nivå	Regional nivå	Nationell nivå	Global nivå
Forskning kring lösningar	Nollutsläpp ¹²					
	Möjligheter att binda atmosfäriskt koldioxid (och andra växt- husgaser) ¹³					
	Direkt ned- kylning (?) ¹⁴		✓	✓✓	✓✓✓	✓
	Återställande av havens pH (?) ¹⁵					
	Anpassning/ motstånds- kraft					
Reglering av lösningar	Bedömning					
	Antagande/ förkastande		✓	✓✓	✓✓✓	✓✓
	Parametrar					
	Tillämpning					
Utbildning			✓✓	✓✓✓	✓	✓
Mobilisering (av människor)			✓✓	✓✓	✓✓	✓

¹² För temperaturmål på 1,5°C eller lägre har vi redan nått taket för hur mycket koldioxid som kan släppas ut, och därmed bör utsläppsmålet vara noll, omedelbart.

¹³ Det är inte troligt att metoder för att återföra atmosfäriskt koldioxid till marken som bygger på fotosyntes kommer att vara tillräckligt effektiva för nuvarande behov, eftersom de konkurrerar med produktion av livsmedel och bevarande av naturvärden. Det är möjligt att icke-biologiska metoder kan komma upp i tillräckligt stora volymer, men det är i nuläget oklart om sådana metoder kan leverera en tydlig nettovinst för klimatet på en önskvärd nivå.

¹⁴ Direkt nedkylning av planeten via någon form av reflektion av solljus skulle, om det snarast kombineras med nollutsläpp och ett massivt återförande av atmosfäriskt koldioxid till marken, snabbt kunna återställa jordens temperatur till säkra nivåer. Vi vet dock inte om olika metoder för reflektion av solljus kan tillämpas med en tydlig nettovinst för klimatet, eller till en rimlig kostnad.

¹⁵ Det är inte känt huruvida metoder för att återställa pH i haven kan användas med en tydlig nettovinst för klimatet, eller till en hanterbar ekonomisk kostnad.

KLIMATNÖDLÄGE PÅ KOMMUNNIVÅ

Kommunala program för klimatnödläge			Slutliga handlingsnivåer			
Typ av åtgärd	Område	Handlingsätt	Kommunal nivå	Regional nivå	Nationell nivå	Global nivå
Förespråkande	Allmänheten		✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
	Eliter som inte är beroende av fossil-industrin					
	Andra kommun- ledning					
	Regionala styren					
	Staten					
	Internationellt					
Samtal (offentliga) ¹⁶			✓✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓
Lagstiftat klimat-åtagande (inklusive deklARATIONEN av klimat-nödläge)	Kommun- ledning		✓			
	Regionalt styre			✓		
	Regeringen				✓	
	Överstatliga organ					✓

¹⁶ "Samtal" hänvisar i den här kontexten till storskalig "samtalsdemokrati", eller "deliberativ demokrati", där ett stort, representativt urval av personer från lokalsamhället samlas under en längre tidsperiod för att tillsammans ta sig an och lösa en komplex fråga. Se även https://en.wikipedia.org/wiki/Deliberative_opinion_poll#Disadvantages

KLIMATNÖDLÄGE PÅ KOMMUNNIVÅ

Kommunala program för klimatnödläge			Slutliga handlingsnivåer									
Typ av åtgärd	Område	Handlingssätt	Kommunal nivå	Regional nivå	Nationell nivå	Global nivå						
Omstrukturerer av det ekonomiska systemet	Ekosystemtjänster	<table border="1"> <tr><td>Reglera</td></tr> <tr><td>Investera</td></tr> <tr><td>Planera</td></tr> <tr><td>Konstruera</td></tr> <tr><td>Förvalta/ driva</td></tr> <tr><td>Avveckla</td></tr> </table>	Reglera	Investera	Planera	Konstruera	Förvalta/ driva	Avveckla	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓
	Reglera											
	Investera											
	Planera											
	Konstruera											
	Förvalta/ driva											
	Avveckla											
	Naturskördar (t.ex. timmer, fisk, vatten och förnybar energi)											
	Jordbruk (inklusive plantager)											
	Mineraler och energiutvinning											
Materialbearbetning (inklusive återvinning)												
Komplex tillverkning												
Fysiska tjänster (infrastruktur, transport, miljöskydd etc.)												
Humantjänster (inklusive vård och omsorg)												
Informationstjänster (inklusive data, forskning, design, utbildning, media, ekonomitjänster)												
Styrningstjänster												
Inhemsk sektor												

KLIMATNÖDLÄGE PÅ KOMMUNNIVÅ

Kommunala program för klimatnödläge			Slutliga handlingsnivåer			
Typ av åtgärd	Område	Handlingssätt	Kommunal nivå	Regional nivå	Nationell nivå	Global nivå
Beteendeförändringar			✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓
Miljöskydd			✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓
Anpassning/motståndskraft			✓✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓
Säkerhet och positiv fred	Förebyggande av hot					
	Hantering av hot		✓✓	✓✓	✓✓✓	✓
	Fredsbyggande					

